C/2026/3930

1.9.2026

# ODPORÚČANIE RADY

## z 10. júla 2026,

## k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Maďarska

(C/2026/3930)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh ([2]), a najmä na jeho článok 6 ods. 1,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263 sa stanovujú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorými je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj zabrániť nadmerným deficitom verejných financií. V uvedenom nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ). Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním.

(2) Komisia 25. novembra 2025 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2026, v ktorej určila Maďarsko za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny, odporúčanie na odporúčanie Rady týkajúce sa ľudského kapitálu v Európskej únii a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2026, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada 21. apríla 2026 prijala odporúčanie týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny ([3]) a 9. marca 2026 spoločnú správu o zamestnanosti a odporúčanie týkajúce sa ľudského kapitálu.

([1]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 (Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1176/2011 zo 16. novembra 2011 o prevencii a náprave makroekonomických nerovnováh (Ú. v. EÚ L 306, 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) Ú. v. EÚ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti, čo je strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť Únie v nasledujúcich piatich rokoch. Sú v ňom identifikované tri transformačné požiadavky, a to inovácia, dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a bezpečnosť, ktoré sú kritickými piliermi udržateľného hospodárskeho rastu. Kompas konkurencieschopnosti od svojho uverejnenia poskytuje podklady pre prácu v rámci európskeho semestra, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi EÚ, a vytvára sa jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inováciu a odolnosť v celej Únii.

(4) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2026 naďalej vyvíja súbežne so záverečnou fázou vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (RRF) ([4]). Pre plnenie politických priorít v rámci európskeho semestra mali zásadný význam plány obnovy a odolnosti spolu s financovaním v rámci politiky súdržnosti, keďže tieto plány boli potrebné na účinné riešenie všetkých výziev identifikovaných v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v nedávnych cykloch, resp. ich významnej podskupiny, pričom odporúčania pre jednotlivé krajiny sa museli zohľadňovať v programoch financovaných z európskej politiky súdržnosti. S blížiacim sa koncom trvania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je nevyhnutné naďalej zachovať a rozvíjať reformy a investície podporované a vykonávané v rámci tohto mechanizmu, a to najmä tie, ktoré prispievajú k riešeniu výziev identifikovaných v odporúčaniach pre jednotlivé krajiny.

(5) Komisia 3. júna 2026 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Maďarska na rok 2026. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Maďarsko dosiahlo pri plnení odporúčaní z roku 2025, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Maďarska. Na základe uvedenej analýzy sa v tejto správe identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Maďarsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Maďarska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

(6) Komisia vykonala v súvislosti s Maďarskom hĺbkové preskúmanie podľa článku 5 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Hlavné zistenia posúdenia, ktoré vykonali útvary Komisie v súvislosti s makroekonomickou zraniteľnosťou Maďarska na účely uvedeného nariadenia, boli uverejnené 20. mája 2026 ([5]). Komisia 3. júna 2026 dospela k záveru, že v Maďarsku existujú makroekonomické nerovnováhy. Pretrvávajú najmä zraniteľnosti súvisiace s konkurencieschopnosťou, potrebami financovania verejnej správy a cenami nehnuteľností na bývanie, pričom politiky tieto zraniteľnosti ďalej prehlbujú. Inflácia a rast jednotkových nákladov práce boli napriek stagnujúcej hospodárskej činnosti jedny z najvyšších v EÚ. Očakáva sa, že cenové a nákladové tlaky sa budú zmierňovať len postupne, pričom zostanú oveľa vyššie než v eurozóne a EÚ. Deficit verejných financií bol v posledných rokoch zvýšený a predpokladá sa, že v roku 2027 zostane nad úrovňou 5 % HDP. Potreby financovania verejnej správy a náklady na dlhovú službu zostávajú vysoké, hoci pomer verejného dlhu k HDP sa zvýšil len mierne vďaka vysokému rastu nominálneho HDP v kontexte stále vysokej inflácie. Expozície bánk voči štátnym dlhopisom sú naďalej vysoké, čo je čiastočne spôsobené daňovými stimulmi. Ceny nehnuteľností na bývanie naďalej výrazne rástli a zvýšili sa riziká nadhodnotenia. Bežný účet zostal v prebytku, ale vysoká závislosť Maďarska od dovozu energií ho robí zraniteľným voči vyšším a volatilnejším cenám energií. Politiky sa nezlepšili a niektoré zraniteľnosti sa ešte viac prehĺbili. Dokonca sa zvýšili necielené dotácie, ktorými sa zvyšujú cenové tlaky a zhoršujú fiškálne problémy, zatiaľ čo rozsiahle štátom dotované úvery zaťažujú verejné financie a obmedzujú účinnosť menovej politiky. Účinné opustenie týchto politík by znížilo zraniteľnosti v budúcnosti.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) SWD(2026) 138 final.

(7) Rada 18. februára 2025 na základe posúdenia a odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Maďarska ([6]). Tento plán sa vzťahuje na obdobie od roku 2025 do roku 2028 a predstavuje fiškálnu úpravu rozloženú na štyri roky. Rada odporučila tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 4,3 % v roku 2025, 4,0 % v roku 2026, 3,9 % v roku 2027 a 3,7 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným vo vzťahu k východiskovému roku 2023, a to 9,1 % v roku 2025, 13,5 % v roku 2026, 17,9 % v roku 2027 a 22,2 % v roku 2028. Na roky 2025 – 2026 sa tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov zhodujú s nápravnou trajektóriou, ako to 18. februára 2025 odporučila Rada podľa článku 126 ods. 7 ZFEÚ s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Maďarsku ([7]). Na základe posúdenia Komisie týkajúceho sa účinných opatrení z 3. júna 2026 ([8]) je postup pri nadmernom deficite v prípade Maďarska pozastavený.

(8) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia vyzvala členské štáty, aby požiadali o koordinovanú aktiváciu národnej únikovej doložky Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu ([9]), pričom Európska rada tento návrh 6. marca 2025 uvítala. V nadväznosti na žiadosť Maďarska prijala Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Maďarsku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov ([10]). Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Maďarsku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť príjmy verejnej správy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

(9) Maďarsko ku dňu prijatia tohto odporúčania nepredložilo výročnú správu o pokroku za rok 2026 týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov. Maďarsko nepredložilo ani správu o opatreniach prijatých v rámci postupu pri nadmernom deficite, ktorá by inak bola súčasťou výročnej správy o pokroku.

(10) Rast reálneho HDP v roku 2025 predstavoval 0,5 % a inflácia podľa HICP bola na úrovni 4,4 %. V prognóze Komisie z jari 2026 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 1,8 % v roku 2026 a o 2,1 % v roku 2027, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť v roku 2026 na úrovni 3,2 % a v roku 2027 na úrovni 3,1 %.

(11) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([11]), sa deficit verejných financií Maďarska znížil z 5,1 % HDP v roku 2024 na 4,7 % v roku 2025. Zníženie deficitu v roku 2025 vyplýva najmä z nižších úrokových výdavkov a znížených verejných investícií. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá deficit na úrovni 6,2 % HDP v roku 2026 a na úrovni 5,8 % HDP v roku 2027. Nárast v roku 2026 odráža najmä opatrenia zamerané na domácnosti vrátane ďalšieho postupného zavádzania oslobodenia matiek od dane z príjmu fyzických osôb, zvýšenia daňového bonusu pre rodiny, 14. mesačného dôchodku, podpory bývania a bonusu pre zamestnancov armády a orgánov presadzovania práva, ako aj prekročenia výdavkov.

([6]) Odporúčanie Rady z 18. februára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Maďarska, Ú. v. EÚ C, C/2025/1707, 18.3.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1707/oj).

([7]) Odporúčanie Rady s cieľom odstrániť nadmerný deficit v Maďarsku, prijaté 18. februára 2025. Všetky dokumenty týkajúce sa postupu pri nadmernom deficite v prípade Maďarska sa nachádzajú tu: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Hungary_en.

([8]) Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskej centrálnej banke, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke, Európsky semester 2026 – jarný balík, COM(2026) 200 final.

([9]) Oznámenie Komisie s názvom Zohľadnenie zvýšených výdavkov na obranu v rámci Paktu stability a rastu, Brusel, 19. 3. 2025, C (2025) 2000 final.

([10]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Maďarsku umožňuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky) (Ú. v. EÚ C, C/2025/3968, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3968/oj).

([11]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

(12) Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([12]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 0,4 % HDP. Predpokladá sa, že v roku 2026 budú expanzívne, a to na úrovni 1,7 % HDP, a v roku 2027 budú vo všeobecnosti neutrálne.

(13) Na základe údajov, ktoré poskytol Eurostat ([13]), verejný dlh Maďarska vzrástol zo 73,5 % HDP na konci roku 2024 na 74,6 % HDP na konci roku 2025. Zvýšenie miery zadlženosti v roku 2025 vyplýva najmä zo zvýšených úrokových výdavkov a nižšieho rastu nominálneho HDP. Na základe opatrení v príslušných oblastiach politiky, ktoré boli známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2026 predpokladá, že pomer dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zvýši na 75,1 %, pričom do konca roka 2027 dôjde k ďalšiemu zvýšeniu na 76,8 %. Nárast v rokoch 2026 a 2027 odráža najmä zvýšené úrokové výdavky a primárny deficit, ktoré sú zmiernené silným zhodnotením meny v roku 2026.

(14) Na základe údajov Eurostatu ([14]) dosiahli celkové výdavky verejnej správy na obranu v Maďarsku v roku 2025 úroveň 1,8 % HDP, čo v porovnaní s referenčným rokom 2021 zodpovedá zvýšeniu o 0,8 percentuálneho bodu HDP. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že v roku 2026 dosiahnu 2,1 % HDP, čo v porovnaní s rokom 2021 zodpovedá zvýšeniu o 1,1 percentuálneho bodu HDP ([15]).

(15) Únia naďalej čelí rizikám v súvislosti s narušením dodávok energie a zvýšenou volatilitou cien, ktoré ešte zhoršuje geopolitické napätie ovplyvňujúce svetové trhy s ropou a plynom. Skúsenosti z energetickej krízy v rokoch 2022 – 2023 ukázali, že rozsiahle a necielené opatrenia prinášajú veľké fiškálne náklady a sú sociálne a ekonomicky neefektívne. Od vypuknutia vojny na Blízkom východe vo februári 2026 prijalo Maďarsko opatrenia fiškálnej politiky na zmiernenie vplyvu vysokých cien energií na domácnosti a podniky ([16]), konkrétne necielené zníženie spotrebnej dane z nafty a benzínu o 19 HUF na liter s platnosťou do 1. mája 2026. Podľa prognózy Komisie z jari 2026 sa predpokladá, že fiškálne náklady na toto opatrenie budú v roku 2026 predstavovať menej ako 0,1 % HDP ([17]). Podľa odhadov Komisie, ak by toto opatrenie zostalo v platnosti do konca roka 2026, fiškálne náklady naň by v roku 2026 predstavovali 0,1 % HDP.

(16) Podľa výpočtov Komisie rástli čisté výdavky v Maďarsku v roku 2025 o 8,1 % a kumulatívne za roky 2024 a 2025 o 11,2 %. Rast čistých výdavkov v roku 2025 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 1,5 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2024 a 2025 spolu, kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je tiež vyššia než odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 0,8 % HDP v kumulatívnom vyjadrení. Táto odchýlka je však so zreteľom na zvýšenie výdavkov na obranu v medziach flexibility národnej únikovej doložky.

([12]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

([13]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2026.

([14]) Eurostat, výdavky verejnej správy podľa štatistickej klasifikácie výdavkov verejnej správy (COFOG).

([15]) Vymedzenie výdavkov na obranu v rámci NATO sa líši od vymedzenia výdavkov na obranu v rámci COFOG. K rozdielom navyše môže dôjsť aj v dôsledku času zaznamenania výdavkov, najmä v prípade vojenského vybavenia, keďže pri vykazovaní v rámci NATO sa v súvislosti s časom zaznamenania výdavkov neuplatňujú vnútroštátne účtovné pravidlá.

([16]) Ide o stav k dátumu uzávierky prognózy Komisie z jari 2026 (4. mája 2026).

([17]) Po uzávierke prognózy Komisie z jari 2026 sa toto opatrenie predĺžilo na neurčito.

(17) Podľa výpočtov Komisie sa predpokladá, že čisté výdavky v Maďarsku porastú v roku 2026 o 9,7 % a kumulatívne za roky 2024, 2025 a 2026 o 22,0 %. Predpokladaný rast čistých výdavkov v roku 2026 je vyšší ako odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 2,3 % HDP v ročnom vyjadrení. Ak vezmeme do úvahy roky 2024, 2025 a 2026 spolu, predpokladaná kumulatívna miera rastu čistých výdavkov je tiež vyššia než odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke na úrovni 3,0 % HDP v kumulatívnom vyjadrení. Pri zohľadnení flexibility vyšších výdavkov na obranu, ktorú poskytuje národná úniková doložka, predstavuje predpokladaná kumulatívna odchýlka čistých výdavkov v rokoch 2024, 2025 a 2026 spolu 1,9 % HDP.

(18) Niektoré postupy narúšajú fungovanie finančného a maloobchodného trhu, čo môže takisto obmedziť účinnosť menovej politiky. Hoci boli v roku 2024 postupne zrušené stropy pre úrokové sadzby z bankových vkladov a úverov pre podniky, vláda ponechala úrokové sadzby hypotekárnych úverov pre fyzické osoby na úrovni z októbra 2021. Na podporu domáceho dopytu sa vo veľkej miere využívajú široko cielené dotované úvery pre domácnosti a podniky. Podiel dotovaných úverov zostáva v porovnaní s úrovňou pred krízou spôsobenou pandémiou ochorenia COVID-19 vysoký, čo vedie k neoptimálnemu prideľovaniu kapitálu financovaním projektov s nízkou návratnosťou a obmedzeným rastom produktivity. Vláda v roku 2025 stanovila strop pre rozdiel medzi maloobchodnou nákupnou cenou a predajnou cenou širokej škály potravín a priemyselného tovaru krátkodobej spotreby. V marci 2026 bol navyše stanovený strop pre ceny motorových palív.

(19) Národný fiškálny rámec ponúka len obmedzené stimuly pre fiškálnu udržateľnosť. V rámci „núdzového stavu“ platného od roku 2020 do 14. mája 2026 sa zrušila povinnosť zverejňovať viacročný rozpočtový plán, čo obmedzilo schopnosť fiškálneho rámca zabezpečiť strednodobé zameranie a zodpovednosť. Prax skorého prijímania rozpočtu a častých revízií znižuje dôveryhodnosť cieľov. Národné dlhové pravidlo, podľa ktorého sa vyžaduje, aby vláda zabezpečila každoročné zníženie pomeru dlhu k HDP, nebolo v rokoch 2024 a 2025 splnené a v priaznivom období má tendenciu mať procyklický vplyv prehlbujúci nerovnováhu. Mandát a operačné kapacity maďarskej fiškálnej rady sú naďalej obmedzené. Štruktúry správy verejných prostriedkov vytvorené vládou, ako sú fondy vo verejnom záujme, okrem toho oslabujú rozpočtový dohľad, pretože zrejme fungujú bez účinných kontrolných mechanizmov. Maďarsko síce v rokoch 2023 – 2024 vykonalo preskúmania výdavkov, ale ich výsledky neboli zverejnené ani zohľadnené v rozpočtovom plánovaní.

(20) Vzhľadom na starnúce obyvateľstvo čaká Maďarsko v rokoch 2025 až 2070 jeden z najväčších nárastov výdavkov na dôchodky v pomere k HDP v EÚ (4,1 percentuálneho bodu). Očakáva sa, že to bude mať vplyv na dlhodobú udržateľnosť verejných financií. Podľa analýzy udržateľnosti dlhovej služby, ktorú vypracovala Komisia, sú riziká ohrozujúce fiškálnu udržateľnosť Maďarska v strednodobom aj dlhodobom horizonte celkovo vysoké. Postupný pokles primeranosti dôchodkov pre osoby s nízkymi príjmami a zvyšovanie výdavkov na dôchodky pre osoby s vysokými príjmami navyše prehĺbili nerovnosti medzi dôchodcami. Okrem toho sa zaviedla 14. mesačná dôchodková dávka, ktorou by sa mali zvýšiť priemerné dôchodky, ale nie je cielená, bude mať ďalší vplyv na nerovnosti a zvýšia sa ňou predpokladané tlaky na výdavky, ktoré zaťažia dlhodobú fiškálnu udržateľnosť.

(21) Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonávanie nástrojov financovania Únie, naďalej treba systematicky, zmysluplne a včas zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany, a to aj v kontexte európskeho semestra.

(22) Vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST), Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) a Kohézneho fondu (KF), v Maďarsku sa naďalej nachádza pod priemerom EÚ, a to tak z hľadiska výberu projektov, ako aj z hľadiska platieb. Je dôležité zintenzívniť a zrýchliť úsilie o zabezpečenie urýchlenej realizácie investícií a zároveň maximalizovať ich vplyv v praxi. Maďarsko už v rámci svojich programov politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu. Maďarsko však naďalej čelí výzvam vrátane tých, ktoré sa týkajú nedostatkov v systéme riadenia a kontroly, príliš zložitých a reštriktívnych postupov verejného obstarávania a nízkeho využívania schém financovania neviazaného na náklady v rámci EFRR. Ďalšími problémami sú absencia predvídateľného plánovania a koordinácie výziev v rámci viacerých programov a vyspelých projektov, slabé mechanizmy územnej spolupráce a partnerstva, nedostatočné odborné a finančné kapacity na nižšej ako národnej úrovni, obmedzené využívanie hodnotení a nadbytočné administratívne a právne opatrenia, ako sú pravidlá upravujúce verejné investície (zákon LXIX z roku 2023) alebo systém investícií veľkého významu pre národné hospodárstvo. Maďarsko má priestor aj na zabezpečenie udržateľnosti kľúčových projektov verejnej politiky podporovaných z ESF+, a to aj prostredníctvom začleňovania politiky. Maďarsko musí zároveň urýchliť vykonávanie FST, keďže príslušné zdroje sa majú vyplatiť do konca roka 2026. Je nevyhnutné zabezpečiť, aby sa rýchlo a účinne realizovali nové investície, ktoré Maďarsko identifikovalo vo svojom strednodobom preskúmaní fondov politiky súdržnosti – najmä tie, ktoré súvisia s piatimi prioritami stanovenými v nariadení o strednodobom preskúmaní ([18]).

(23) Východné pohraničné regióny Maďarska čelia dodatočným výzvam, ktoré brzdia ich vyhliadky na hospodársky a sociálny rozvoj, keďže sa zhoršujú existujúce štrukturálne výzvy. V dôsledku útočnej vojny Ruska proti Ukrajine sa zvyšujú bezpečnostné tlaky, narúša sa cezhraničná hospodárska činnosť a znižuje sa investičná atraktívnosť.

(24) Maďarsko čelí viacerým výzvam súvisiacim s podnikateľským prostredím, kvalitou právnych predpisov, verejným obstarávaním, protikorupčným rámcom, prístupom k financiám, inováciami, so zdaňovaním, závislosťou od ruských fosílnych palív, s dotáciami na fosílne palivá, vyvážením elektrickej siete, vodným hospodárstvom, obehovým hospodárstvom, dopravou, so vzdelávaním, s úrovňou zručností a integráciou znevýhodnených skupín do trhu práce, so sociálnou pomocou, sociálnym dialógom, zdravotnou starostlivosťou a s bývaním.

(25) Slabé podnikateľské prostredie predstavuje hlavnú prekážku rastu produktivity. Podľa ukazovateľov konkurencieschopnosti patrilo Maďarsko v roku 2025 medzi krajiny s najhoršími výsledkami v EÚ. Dynamika podnikania je nízka, pretože prísne právne predpisy brzdia vznik podnikov. Rozšírenosť dotačných režimov vedie k tomu, že sa na trhu udržiavajú menej produktívne podniky. Regulácia trhu s výrobkami patrí medzi najprísnejšie v rámci krajín EÚ, ktoré sú členmi OECD, a to najmä v podkategóriách týkajúcich sa narušenia trhu spôsobeného účasťou štátu. Nerovnaké zaobchádzanie so spoločnosťami obmedzuje hospodársku súťaž. Štruktúra trhu je koncentrovaná a na konkrétnych trhoch súťaží len niekoľko podnikov. Viaceré služby sú zverené štátnym alebo súkromným podnikom, ktoré fungujú bez konkurencie. Najmä maloobchodný sektor pôsobí v nestabilnom podnikateľskom prostredí. Maloobchodníkov sa dotýkajú aj administratívne zásahy, ako sú stropy maloobchodných cien, obmedzenia predajných marží, zákaz predaja potravín 48 hodín pred uplynutím ich spotreby a povinné online nahlasovanie cien. Politické opatrenia a vysoké dane znižujú konkurencieschopnosť maloobchodníkov. Štát je aktívny v obchodných transakciách a vytláča súkromné subjekty nákupom alebo uľahčením nákupu viacerých veľkých spoločností. Rôzne štátne zásahy sa používajú na to, aby najmä zahraniční vlastníci predali svoje podniky, čím sa uľahčuje vytváranie verejných alebo s vládou prepojených národných šampiónov. Podniky sú nútené fungovať stratovo z dôvodu dodatočnej dane z ťažby, dane z kvót CO2, obmedzení cenových marží v maloobchode a obmedzení vývozu stavebných materiálov. Tie nie sú v súlade s pravidlami jednotného trhu. Podniky čoraz častejšie čelia problémom s oneskorenými platbami. Rozdiely v platbách medzi podnikmi a vo verejnom sektore sa zvyšujú a sú nad priemerom EÚ. Rastúca prítomnosť fondov súkromného kapitálu vytvára nové výzvy. Túto štruktúru spoločnosti využívajú najmä osoby s väzbami na vládu, pretože zabezpečuje anonymitu. Počet a veľkosť fondov súkromného kapitálu sa v posledných rokoch výrazne zvýšili. Fondy súkromného kapitálu čoraz častejšie investujú do spoločností, ktoré získavajú verejné zákazky a získavajú koncesie vysokej hodnoty, a majú silné zastúpenie v obchodných transakciách so štátom. Slabé podnikateľské prostredie prispelo k narušeniu konkurencieschopnosti a brzdí investície, čo v konečnom dôsledku vedie k vyššej inflácii a pomalej obnove hospodárstva, ako vyplynulo z hĺbkového preskúmania Maďarska v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

([18]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1914 z 18. septembra 2025, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania.

(26) Podniky naďalej čelia veľmi nestabilnému a nepredvídateľnému regulačnému prostrediu, ktoré sa vyznačuje častými zmenami, rozsiahlym používaním mimoriadnych opatrení a obmedzeným časom na prípravu na ekonomicky významné regulačné zmeny. Trvalé spoliehanie sa na reguláciu založenú na vyhláškach v rámci núdzového režimu obmedzuje parlamentnú kontrolu a prispieva k neistote v oblasti dodržiavania predpisov a zvýšenému regulačnému riziku pre podniky. Zapojenie zainteresovaných strán a uplatňovanie nástrojov lepšej regulácie je v praxi stále obmedzené. Zapojenie zainteresovaných strán do tvorby primárnych právnych predpisov v rokoch 2021 – 2024 patrilo medzi najnižšie v EÚ. Konzultácie sa nevyžadujú v počiatočných fázach tvorby predpisov a hodnotenie *ex post*, hoci je zákonom predpísané, sa nevykonáva systematicky. Dôležité návrhy zákonov naďalej predkladajú jednotliví poslanci parlamentu, čím sú tieto návrhy formálne oslobodené od štandardných požiadaviek na konzultácie a posúdenie vplyvu. Neexistuje žiadny nezávislý orgán dohľadu zodpovedný za zabezpečenie kvality analýzy regulačného vplyvu ani za rozsah konzultácií so zainteresovanými stranami. Aj keď sa uskutočnia konzultácie, podnety zainteresovaných strán nemusia nevyhnutne viesť k podstatným úpravám.

(27) Trh verejného obstarávania je naďalej zraniteľný voči praktikám narúšajúcim hospodársku súťaž a rizikám korupcie. Počet rozhodnutí o preskúmaní verejného obstarávania v pomere k výzvam na súťaž patrí k najvyšším v EÚ. Nezávislosť Arbitrážnej komisie pre verejné obstarávanie je medzi podnikateľmi stále vnímaná ako nízka. Štrukturálne faktory naďalej bránia účinnej hospodárskej súťaži v postupoch verejného obstarávania, najmä v odvetviach infraštruktúry, obrany a centralizovaného obstarávania. Pretrvávajúcim problémom zostáva vysoká koncentrácia trhu, a to aj medzi spoločnosťami s rovnakou vlastníckou štruktúrou. Spoločnosti prepojené s politicky spriaznenými hospodárskymi subjektmi majú výrazne vyššiu pravdepodobnosť, že získajú zákazky vo verejnom obstarávaní, a to aj v tendroch financovaných EÚ. Rozsiahle využívanie rámcových dohôd môže ďalej obmedzovať hospodársku súťaž tým, že sa blokujú určité podniky a posilňuje sa koncentrácia na trhu, pričom transparentnosť druhostupňových výberových konaní je obmedzená. Hoci transparentnosť systému verejného obstarávania je vo všeobecnosti dobrá, v praxi pretrvávajú obavy z nedostatočnej transparentnosti niektorých údajov o verejnom obstarávaní a uplatňovania pravidiel konfliktu záujmov.

(27) Korupcia je naďalej oblasťou, ktorá vzbudzuje veľké obavy, keďže pretrvávajú systémové nedostatky protikorupčného rámca. Vnímanie rozšírenej korupcie je naďalej veľmi vysoké a stále viac sa vníma ako prekážka podnikania. Hoci sa prijali určité opatrenia na riešenie korupcie vo všeobecnosti, korupcia na vysokej úrovni zostáva problémom a protikorupčný rámec si vyžaduje ďalšie posilnenie. Systém majetkových priznaní stále neplní svoju úlohu, pravidlá konfliktu záujmov sú naďalej roztrieštené a dohľad nad nimi nie je dostatočne účinný. Podobne aj obmedzenia po skončení pracovného pomeru, ktoré sa vzťahujú na vysokých štátnych úradníkov, sú nedostatočné a nie sú účinne presadzované. Rozširovanie nových typov štruktúr správy verejných prostriedkov – najmä nadácií na správu majetku vo verejnom záujme a súkromných kapitálových fondov – je netransparentné a predstavuje riziko korupcie. K tomu sa pridružujú čoraz väčšie obmedzenia prístupu k verejným informáciám a zhoršujúca sa úroveň slobody médií, ktoré takisto obmedzujú nezávislý verejný dohľad a kontrolu vlády a prispievajú k celkovému zníženiu účinnosti protikorupčného rámca.

(28) Kapitálové trhy ako kanály na financovanie startupov a vysoko inovatívnych malých a stredných podnikov nie sú v Maďarsku dostatočne rozvinuté. Vládne politiky, najmä prostredníctvom zdanenia, presmerúvajú úspory skôr do štátnych dlhopisov a bývania než na kapitálové trhy, ktorými by sa financovali produktívne investície. Nedávne politické opatrenia, ako sú dlhodobé dlhopisy pre retailových investorov oslobodené od dane, daň z finančných transakcií s cennými papiermi, veľké rozšírenie systémov dotácií pre malé a stredné podniky a daňové stimuly pre investície do bývania, ďalej bránia rozvoju kapitálových trhov.

(29) Verejné výdavky na výskum a vývoj vrátane výdavkov na univerzity sú jedny z najnižších v EÚ, čo brzdí vedeckú excelentnosť. Pokračujúca reorganizácia verejného výskumného sektora, ako aj nejasné mechanizmy hodnotenia výskumných inštitúcií prispievajú k neistým pracovným podmienkam výskumných pracovníkov. Väzby medzi vedou a podnikmi sa naďalej nevyužívajú a inovačné činnosti sa naďalej sústreďujú v malej skupine podnikov so zahraničným kapitálom, čo obmedzuje rozvoj širšej domácej inovačnej základne, najmä malých a stredných podnikov. Iba niekoľko spoločností, najmä veľkých, využíva rôzne dotácie, a to v dôsledku veľkého administratívneho zaťaženia a nie vždy jasných pravidiel oprávnenosti výdavkov na inovácie. Regióny majú problémy so zavádzaním strategických rámcov výskumu, vývoja a inovácií na zvýšenie regionálnej konkurencieschopnosti, v ktorých by sa účinne zohľadňovali špecifické potreby a konkurenčné výhody regiónu.

(30) Vysoký počet daňových výnimiek, daňových stimulov a špecifických odvetvových daní spôsobuje, že daňový systém je zložitý. Čoraz častejšie využívanie odvetvových daní má neprimeraný vplyv na väčšie podniky, ktoré sú často v zahraničnom vlastníctve. Príjmy z odvetvových daní predstavujú viac ako 2 % HDP. Medzi najviac dotknuté odvetvia patrí bankovníctvo, energetika, maloobchod, stavebné materiály, poisťovníctvo, a telekomunikácie. Veľký počet malých daní zvyšuje náklady na dodržiavanie predpisov, najmä pre menšie podniky. Daňové zaťaženie práce sa znížilo, no pre pracovníkov s nízkym príjmom stále ostáva vysoké. Maďarsko sa spolieha na dane zo spotreby, ktoré prirodzene viac zaťažujú osoby s nízkymi príjmami.

(31) Maďarsko zostalo vysoko závislé od ruských energetických zdrojov a kroky na diverzifikáciu priniesli len zanedbateľné výsledky. Podiel dovozu z Ruska sa v roku 2025 zvýšil na viac ako 90 % v prípade ropy a v prípade plynu Maďarsko doviezlo objemy ruského plynu výrazne nad rámec dlhodobej zmluvy na 4,5 mld. $m^3$. Napriek krokom, ktoré sa prijali na diverzifikáciu dodávok jadrového paliva v budúcnosti, bude Maďarsko aspoň do roku 2028 naďalej závislé od ruského jadrového paliva pre svoje existujúce reaktory. Je rovnako dôležité, aby Maďarsko vypracovalo komplexný národný plán s jasným časovým harmonogramom a regulačnými opatreniami na úplné ukončenie svojej závislosti od ruského jadrového paliva. Dovoz energie zostáva značný, čo spôsobuje, že saldo zahraničného obchodu je citlivé na nárast cien energie, čo je problém identifikovaný v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

(32) Maďarsko eviduje značné relevantné dotácie na fosílne palivá bez plánovaného postupného ukončovania pred rokom 2030. Za prioritu v oblasti postupného ukončovania by sa mohli považovať najmä dotácie na fosílne palivá, ktoré cielene nerieši energetickú chudobu ani skutočné obavy o energetickú bezpečnosť, bránia elektrifikácii a nie sú rozhodujúce pre konkurencieschopnosť priemyslu. V Maďarsku sú dotácie na fosílne palivá – napríklad program zníženia nákladov na verejné služby spojené s bývaním, zníženie dane z pridanej hodnoty na diaľkové vykurovanie zemným plynom a vrátenie spotrebnej dane za používanie nafty v poľnohospodárstve – ekonomicky neefektívne, udržiavajú závislosť od fosílnych palív a nemotivujú k elektrifikácii. Ciele, ktorým slúžia tieto dotácie na fosílne palivá, možno dosiahnuť alternatívnymi formami podpory, ktorými sa nevytvárajú škodlivé environmentálne externality.

(33) Maďarsko naďalej čelí výrazným cenovým výkyvom v hodinách špičkovej spotreby v dôsledku obmedzenej flexibility nefosílnych zdrojov a pretrvávajúcej závislosti od fosílnych palív pri marginálnej výrobe elektriny. Preto je nevyhnutné urýchliť zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie, najmä veternej. Sieť je však naďalej pod tlakom a vyžaduje si značné investície, keďže čakacie lehoty na pripojenie spomaľujú aj mieru využívania obnoviteľných zdrojov energie. Maďarsko sa zatiaľ nepripojilo k platformám PICASSO a MARI, čo obmedzuje jeho schopnosť plne sa integrovať do vnútorného trhu s elektrinou a využívať cezhraničné vyrovnávacie mechanizmy. Reakciu na strane spotreby brzdí obmedzený prístup domácností k dynamickým cenám, stropy cien energie pre domácnosti, pomalé zavádzanie inteligentných meracích zariadení a okrajová úloha agregátorov a energetických spoločenstiev. V dôsledku nízkej konkurencie medzi dodávateľmi, zaťažujúcich predpisov a daní v odvetví a vysokých poplatkov za prenos elektriny v sieti zostali ceny elektriny pre podniky vysoko nad priemerom EÚ, čo bráni konkurencieschopnosti.

(34) Maďarsko čelí významným klimatickým rizikám, čo si vyžaduje opatrenia na zlepšenie odolnosti proti zmene klímy prostredníctvom aktualizácie príslušnej adaptačnej stratégie a akčného plánu, vytvorenia systému monitorovania a hodnotenia a zabezpečenia primeraného financovania adaptačných opatrení, a to aj vzhľadom na nerovnomernú zraniteľnosť voči zmene klímy v jednotlivých regiónoch. Nedostatok vody je mimoriadne významným klimatickým rizikom, čoho dôkazom sú suchá, ktoré krajina zažila v posledných rokoch a ktoré viedli k značným stratám v odvetví poľnohospodárstva. Nedostatočná zelená infraštruktúra oslabuje celkovú odolnosť vodných zdrojov Maďarska, a najmä jeho prirodzenú schopnosť zadržiavať vodu. Úspešnému zavádzaniu udržateľných postupov hospodárenia s vodami navyše bráni nedostatok zelených zručností na úrovni politiky a vykonávania. Kvalita vody je v dôsledku znečistenia z poľnohospodárstva, priemyslu a ľudských sídiel veľkým problémom, čo sa ešte zhoršuje nedostatočnými investíciami do vodohospodárskych zariadení.

(35) Transformácia Maďarska na obehové hospodárstvo nepokračuje a jeho produktivita zdrojov je výrazne pod priemerom EÚ. Vzhľadom na nedostatočný dôraz na opätovné použitie, opravu a recykláciu sa v roku 2024 skládkovalo 53 % komunálneho odpadu, čo je viac ako dvojnásobok priemeru EÚ (22 % v roku 2023). Nedostatočné prideľovanie zdrojov, nízka konkurencia a nedostatočné kapacity na monitorovanie a spracovanie odpadu v odvetví odpadového hospodárstva viedli k pomerne nízkej miere recyklácie a nadmernému spoliehaniu sa na skládkovanie.

(36) Dekarbonizácia dopravy zostáva v Maďarsku veľkou výzvou, keďže toto odvetvie významne prispieva k vysokým úrovniam emisií a pretrvávajúcim problémom s kvalitou ovzdušia. Doprava je druhým najväčším spotrebiteľom koncovej energie a predstavuje 26 % celkovej spotreby energie v krajine. Maďarsko zaostáva v kvalite železničnej siete vrátane jej odolnosti proti zmene klímy a podiel vnútroštátnej nákladnej dopravy po železnici sa skôr znížil, než zvýšil, čo podkopáva úsilie o dosiahnutie odklonu od cestnej dopravy. V cestnej doprave zaostáva povinná infraštruktúra na dobíjanie elektrických vozidiel za cieľmi do roku 2030 v prípade osobných automobilov a v prípade nákladných vozidiel nabíjacia infraštruktúra vo veľkej miere chýba. Nedostatočné financovanie a plánovanie komplexnej infraštruktúry verejnej dopravy bráni rozvoju menej rozvinutých a okrajových oblastí a rovnakému prístupu ku kvalitným službám verejnej dopravy.

(37) Vzhľadom na kľúčovú úlohu ľudského kapitálu pri posilňovaní konkurencieschopnosti a strategickej autonómie Únie Rada v roku 2026 odporučila, aby členské štáty prijali opatrenia na urýchlené riešenie štrukturálnych výziev súvisiacich s ľudským kapitálom v oblasti zručností, vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré bránia konkurencieschopnosti. K vykonávaniu odporúčania Rady týkajúceho sa ľudského kapitálu v Únii môžu prispieť aj odporúčania na rok 2026 adresované Maďarsku.

(38) Veľké nerovnosti vo výsledkoch vzdelávania obmedzujú konkurencieschopnosť a inovačný potenciál Maďarska. Sociálno-ekonomické zázemie zostáva silným prediktorom základných zručností, predčasného ukončenia školskej dochádzky a dosiahnutého stupňa vzdelania, pričom obzvlášť dotknuté sú deti rodičov s nízkou kvalifikáciou, Rómovia a osoby so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami alebo so zdravotným postihnutím. Vzdelávacia segregácia posilňuje tieto nerovnosti prostredníctvom včasného sledovania a viacerých typov škôl, pričom Rómovia sú vystavení najvyššej miere segregácie. Existujúce opatrenia nepostačujú na zabezpečenie plnej účasti znevýhodnených skupín na kvalitnom hlavnom vzdelávacom prúde. V programoch odborného vzdelávania a prípravy sa nevenuje dostatok času základným zručnostiam, ktoré sú nevyhnutné pre ďalšie vzdelávanie a prispôsobenie sa zmenám na trhu práce. Nedostatok priechodných ciest odborného vzdelávania a prípravy takisto bráni v prechode k ďalšiemu vzdelávaniu. Obmedzená inštitucionálna autonómia škôl bráni pedagogickým inováciám a efektívnemu využívaniu zdrojov a atraktívnosť učiteľského povolania je stále nízka. Hoci sa platy učiteľov nedávno zvýšili, motiváciu učiteľov zotrvať v profesii ohrozuje veľká pracovná záťaž a nedostatočná systémová podpora pre začínajúcich učiteľov. Napriek ekonomickému dopytu po pracovnej sile s vysokoškolským vzdelaním je systém podpory študentov neúčinný pri zlepšovaní prístupu mladých ľudí k vysokoškolskému štúdiu, najmä u ľudí zo znevýhodneného prostredia. Hoci sa v poslednom čase zvýšil počet študijných miest financovaných z verejných zdrojov, ich rast úplne nezodpovedá rastúcemu počtu prihlášok na vysokoškolské štúdium. Zápis do prírodovedných, technologických, inžinierskych a matematických programov zostáva pod priemerom EÚ, čo obmedzuje inovačný potenciál Maďarska v kľúčových strategických odvetviach.

(39) Miera zamestnanosti zostáva vysoká, ale prístup k pracovným miestam je nerovnomerný. Ľudia s nízkym vzdelaním, Rómovia, osoby so zdravotným postihnutím a mladí ľudia čelia ťažkostiam pri hľadaní a udržaní si stabilného zamestnania, pričom existujú aj výrazné regionálne rozdiely vo výsledkoch na trhu práce. Napriek relatívne nízkej miere nezamestnanosti sa dlhodobá nezamestnanosť zvyšuje, pričom každý tretí registrovaný nezamestnaný zostáva bez práce 12 mesiacov alebo dlhšie. Roztrieštený inštitucionálny rámec bráni účinnej koordinácii opatrení zameraných na dlhodobú nezamestnanosť, čo obmedzuje relevantnú podporu pre tých, ktorí ju najviac potrebujú. Znevýhodnené skupiny nemajú prístup k účinným opatreniam na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností vrátane základných a digitálnych zručností a komplexnej cielenej psychickej, sociálnej a zdravotnej podpory a podpory pri hľadaní zamestnania. Verejným službám zamestnanosti (VSZ) chýbajú zamestnanci a kapacity na to, aby nezamestnaným mohli trvale poskytovať kvalitnú odbornú prípravu a kariérne poradenstvo, pričom služby nie sú pravidelne monitorované a posudzované. Kľúčové je udržateľné vnútroštátne financovanie VSZ, pričom prioritou sú opatrenia zamerané na dlhodobú zamestnateľnosť. VSZ majú ďalší potenciál koordinovať rôzne orgány zodpovedné za aktívnu politiku trhu práce, prognózovanie zručností a navrhovanie odbornej prípravy na národnej a okresnej úrovni.

(40) Účinnosť sociálneho dialógu a zapojenie sociálnych partnerov do tvorby politík sú naďalej obmedzené, najmä vo verejnom sektore. Existuje právny rámec pre tripartitné fórum súkromného sektora, ktoré sa podieľa na stanovovaní minimálnej mzdy, a boli vytvorené niektoré pracovné skupiny pre kľúčové témy. Transparentnosť jeho pracovných metód a výsledkov by sa však mohla zlepšiť a mala by sa využiť na účinnú spoluprácu medzi vládou, zamestnávateľmi a odbormi. Rozsah kolektívneho vyjednávania a hustota odborov patria k najnižším v EÚ. Kolektívne vyjednávanie je v zdravotníctve a verejnej správe zakázané a bránia mu nedávne zmeny v postavení niektorých pracovníkov verejného sektora. Existuje priestor na ďalšiu podporu budovania kapacít pre sociálnych partnerov, ako aj na reformu pracovného práva s cieľom zlepšiť účinnosť sociálneho dialógu a opatrenia na podporu práv pracovníkov vo verejnom sektore.

(41) Pokrok v znižovaní chudoby a sociálneho vylúčenia je nerovnomerný a nerovnosti v celej krajine sa zvyšujú. Miera závažnej materiálnej a sociálnej deprivácie sa zlepšila, ale stále patrí k najvyšším v EÚ. Obzvlášť zraniteľné sú deti, Rómovia, osoby so zdravotným postihnutím a osoby s nízkou úrovňou vzdelania. Viac ako tri štvrtiny detí s rodičmi s nízkym vzdelaním boli v roku 2025 ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením. Rastúca miera chudoby viedla k tomu, že sa do štátnych služieb ochrany detí dostáva viac detí, zatiaľ čo počet náhradných rodín je nedostatočný a klesá. Sociálne transfery a systém daňových dávok nie sú pri znižovaní chudoby a príjmovej nerovnosti účinné. Primeranosť dávky minimálneho príjmu je jedna z najnižších v EÚ a chýba jej pravidelná úprava. K tomu, aby sa ľudia dostali z chudoby, by mohla prispieť indexácia minimálneho príjmu a sociálnych dávok podľa životných nákladov, ako aj cielené podporné opatrenia. Trojmesačné obmedzenie dávok v nezamestnanosti obmedzuje rozvoj zručností alebo hľadanie vhodného a stabilného zamestnania, čo zvyšuje riziko chudoby uchádzačov o zamestnanie. Zraniteľné skupiny, najmä vo vidieckych oblastiach, čelia výzvam v oblasti prístupu k základným a sociálnym službám, ako je starostlivosť o deti, školy, zdravotná starostlivosť a služby sociálnej a dlhodobej starostlivosti, a to aspoň čiastočne v dôsledku finančných obmedzení a obmedzenej fiškálnej autonómie obcí. Segregácia Rómov v oblasti bývania a vzdelávania je stále vysoká, pričom nedávne vyhlášky o „ochrane miestnej identity“ predstavujú riziko ďalšej marginalizácie. Program financovaný EÚ zameraný na 300 najviac znevýhodnených obcí je pozitívnou iniciatívou, ale je potrebné vyvinúť väčšie úsilie na udržateľné investície do hlavných základných (digitálne, dopravné, vodohospodárske a energetické) a sociálnych (zdravotné, vzdelávacie a opatrovateľské) služieb vrátane služieb zameraných na deti.

(42) Priemerná dĺžka života je v Maďarsku jedna z najnižších, zatiaľ čo úmrtnosť, ktorej sa dá predchádzať a ktorú možno liečiť, patrí medzi najvyššie v EÚ. Pretrvávajúci nedostatok personálu, nízke výdavky na zdravotníctvo, neefektívne prideľovanie zdrojov a regionálne rozdiely bránia rovnakému prístupu k službám zdravotnej starostlivosti. Zdravotnícke povolania vrátane lekárov, zdravotných sestier a iných zdravotníckych pracovníkov sú medzi mladými ľuďmi málo atraktívne. Nábor, udržanie a geografické rozmiestnenie zamestnancov sú výzvou. Prevencia a primárna starostlivosť nie sú dostatočne rozvinuté a dostávajú málo verejných prostriedkov, čo má vplyv na zdravie obyvateľstva a produktivitu. Zdravý a nezávislý život starších ľudí, najmä vo vidieckych oblastiach, je čoraz ťažší z dôvodu nedostatočne rozvinutých domácich a komunitných služieb. Vysoké priame výdavky obmedzujú prístup zraniteľných skupín, zatiaľ čo nedostatok personálu prenáša bremeno starostlivosti na systémy zdravotnej starostlivosti a rodiny, čo znižuje kvalitu starostlivosti a účasť žien na trhu práce.

(43) Maďarské domácnosti musia na kúpu bytu s rozlohou 100 $m^2$ ušetriť príjem za viac ako 15 rokov, čo je jedna z najvyšších hodnôt v EÚ a takmer dvojnásobok priemeru EÚ. Ceny nehnuteľností na bývanie rástli rýchlejšie než v ktorejkoľvek inej krajine EÚ a nájomné sa takisto prudko zvýšilo, pričom za posledné desaťročie predbehlo rast miezd. Rastúce náklady na bývanie zvyšujú tlak na príjem domácností, najmä v prípade osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením a nájomníkov. Viac detí je umiestnených v dočasných ubytovacích zariadeniach z dôvodu finančných ťažkostí rodín a zvýšil sa počet bezdomovcov. Zároveň sa už aj tak obmedzený fond sociálneho bývania v obciach ďalej znižuje a neexistujú žiadne cielené opatrenia na podporu bývania vrátane nájomného bývania pre nízkopríjmové skupiny. Keďže neexistujú účinné politiky sociálnej súdržnosti v mestách a na vidieku, segregácia v oblasti bývania zostáva problémom. Veľkorysé a necielené dotácie na bývanie a obmedzená ponuka bývania prispeli k rastu cien nehnuteľností na bývanie, čím sa znížila ich dostupnosť, čo je problém identifikovaný v rámci postupu pri makroekonomickej nerovnováhe.

(44) Vzhľadom na hĺbkové preskúmanie vykonané Komisiou a jej závery o existencii nerovnováh sú do odporúčaní č. 1, 2, 3, 4 a 6 premietnuté odporúčania podľa článku 6 nariadenia (EÚ) č. 1176/2011. Politiky uvedené v odporúčaniach č. 1, 2, 3 a 4 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s verejnými financiami. Politiky uvedené v odporúčaniach č. 3 a 4 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s nákladovou konkurencieschopnosťou. Politiky uvedené v odporúčaní č. 6 pomáhajú riešiť zraniteľné miesta, ktoré súvisia s bývaním,

TÝMTO ODPORÚČA, aby Maďarsko v rokoch 2026 a 2027 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Prijať opatrenia na kontrolu čistých výdavkov tak, aby bola dodržaná nápravná trajektória odporučená Radou 18. februára 2025 vzhľadom na značnú odchýlku vo vzťahu k odporúčanému stropu čistých výdavkov, ktorú Komisia predpokladá na rok 2026, a zároveň využiť flexibilitu podľa národnej únikovej doložky, ktorú aktivovala Rada. Posilniť celkové výdavky na obranu a bezpečnosť a pripravenosť a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby a efektívnosť výdavkov, ako aj postupnú úpravu rozpočtu s cieľom udržiavať výdavky na obranu na štrukturálne vyššej úrovni. Zabezpečiť, aby opatrenia prijaté na zmiernenie vplyvu zvýšenia cien energií boli dočasné, zamerané na ochranu zraniteľných domácností alebo na riešenie potrieb energeticky náročných podnikov, aby sa zachovali stimuly na úspory energie a aby sa zabezpečilo, že ich fiškálne náklady budú zlučiteľné so záväzkami vyplývajúcimi z fiškálneho rámca EÚ. Usilovať sa o účinnú koordináciu a jasné vymedzenie makroekonomických politík s cieľom zabezpečiť fiškálnu a vonkajšiu udržateľnosť. Postupne zrušiť cenové a úrokové stropy a ekvivalentné opatrenia s cieľom znížiť rušivé účinky a uľahčiť plynulú transmisiu menovej politiky. Posilniť strednodobý rozpočtový rámec. Zlepšiť dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému a zároveň zachovať jeho primeranosť.

2. Zabezpečiť kontinuitu reforiem a investícií realizovaných v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Výrazne urýchliť úsilie o vykonávanie programov politiky súdržnosti, vo vhodných prípadoch na základe prerozdelenia prostriedkov na strategické priority a flexibility, ktoré sa dohodli v kontexte strednodobého preskúmania rámca politiky súdržnosti. Riešiť jedinečné výzvy v oblasti sociálno-ekonomickej situácie, bezpečnosti a civilnej pripravenosti, ktoré postihujú regióny na východnej vonkajšej hranici EÚ, čo zahŕňa aj potrebu investovať do infraštruktúry s dvojakým použitím.

3. Zlepšiť regulačný rámec a posilniť hospodársku súťaž na trhoch s výrobkami a so službami, najmä v maloobchode, a to v súlade so zásadami jednotného trhu a právneho štátu. Zlepšiť kvalitu a transparentnosť rozhodovacieho procesu vrátane účinnej spolupráce so zainteresovanými stranami a prostredníctvom pravidelných posúdení vplyvu. Posilniť protikorupčný rámec, a to aj zlepšením trestného stíhania a prístupu k verejným informáciám. Odstrániť praktiky, ktoré obmedzujú hospodársku súťaž vo verejnom obstarávaní. Stimulovať rozvoj kapitálových trhov zvýšením daňových a regulačných stimulov. Posilniť inovačný rámec pre verejný sektor a podniky zlepšením predvídateľnosti verejných výdavkov na výskum a vývoj a lepším zacielením existujúcich opatrení na MSP, a to aj so zreteľom na regionálne konkurenčné výhody a potreby. Zjednodušiť daňový systém, a to aj postupným odstraňovaním deformujúcich daní uložených na konkrétne odvetvia a zvýšením jeho spravodlivosti.

4. Urýchliť diverzifikáciu dodávok energie s cieľom postupne ukončiť závislosť od ruských zdrojov a prijať konkrétne kroky na postupné zrušenie dotácií na fosílne palivá, najmä tých, ktoré sa týkajú spotrebnej dane z nafty a tých, ktoré bránia elektrifikácii v sektore domácností. Zlepšiť flexibilitu a hospodársku súťaž v odvetví elektriny posilnením vyrovnávacieho trhu, reakcie na strane spotreby a infraštruktúry siete, ako aj zvýšením využívania obnoviteľných zdrojov energie. Zlepšiť odolnosť proti zmene klímy a odolnosť vodných zdrojov, a to aj prostredníctvom prirodzeného zadržiavania vody a odstraňovania nedostatkov v oblasti zelených zručností, a zlepšiť obehovosť, najmä posilnením kapacít na spracovanie odpadu. Podporovať čistú dopravu, a to aj urýchlením investícií do elektrifikácie a cenovo dostupnej verejnej dopravy.

5. Zlepšiť vzdelávacie výstupy a mieru dosiahnutého vysokoškolského vzdelania a zvýšiť účasť znevýhodnených skupín na kvalitnom hlavnom vzdelávacom prúde ďalším zvýšením atraktívnosti učiteľského povolania.

6. Zlepšiť prístup k účinným aktívnym opatreniam na trhu práce, najmä poskytovaním príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu pre znevýhodnené skupiny, a zabezpečiť účinný sociálny dialóg. Zlepšiť primeranosť sociálnej pomoci a dávok v nezamestnanosti a zabezpečiť všetkým prístup ku kvalitným hlavným základným službám, najmä v znevýhodnených obciach. Zlepšiť prístup ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a dlhodobej starostlivosti, najmä k službám preventívnej a primárnej starostlivosti. Zamerať podporné opatrenia v sektore bývania na domácnosti s nízkymi príjmami a zvýšiť ponuku bývania vrátane cenovo dostupného a sociálneho bývania.

V Bruseli 10. júla 2026

*Za Radu*

*predseda*

S. HARRIS